

ОБ'ЄКТИВНИЙ ТА НАДІЙНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Тимошенко В.М.

Полтавський державний медичний університет

***Анотація.** Оптимізація підходів до об'єктивізації та прозорості контролю знань є актуальною проблемою сучасної педагогіки. Велика кількість різноманітних підходів до оцінювання якості знань студентів породжує недовіру до тих чи інших методів, внаслідок виявлення значної кількості недоліків. Контроль та оцінювання знань студентів є рушійним фактором, що впливає на бажання студента навчатись та розвитку інтересу до предмету чи наукового напрямку. Тож, зміна парадигми оцінки знань студентів та перманентне висвітлення недоліків та позитивних аспектів того чи іншого методу надасть можливість викладачам вивести ідеальну модель контролю та оцінки знань студентів, що вплине на якість засвоєння матеріалу та вплине на підвищення рівня освіченості студентів різних навчальних закладів, що в еру «дистанційного навчання» є актуальною проблемою українського суспільства, що безумовно накладе вагомий відбиток на загальну освіченість українців.*

***Ключові слова:** контроль знань, навчальна діяльність, вищий навчальний заклад, оцінювання.*

Забезпечення вчасного, об'єктивного та надійного контролю знань студентів є однією з вирішальних умов підвищення якості всієї навчально-виховної роботи вищого навчального закладу (ВНЗ). Оцінка, як кількісне вираження результату оцінювання, кваліфікує виконану студентом роботу, рівень його досягнень, сприяє усвідомленню ним здобутків та помилок, формує почуття відповідальності, породжує і підтримує бажання краще навчатися, стимулює до подальшої роботи та навчання.

Основою об'єктивного контролю знань, багато фахівців вважають тестову методику. Тести як «система формалізованих завдань, призначених для встановлення відповідності освітнього чи кваліфікаційного рівня особи до вимог

освітніх та кваліфікаційних характеристик», визнані складовою Державного стандарту України [1]. Тест, що містить завдання на діяльність і еталон відповіді чи розв'язання, забезпечує незалежність оцінки від викладача, тобто її об'єктивність. Із цією метою у європейських ВНЗ тести й еталони відповідей складають спеціалізовані відділи, а не самі викладачі. Тестування не може повністю замінити традиційні методи проведення заліків та іспитів. Але воно дає надійну основу для об'єктивних висновків про рівень успішності студентів однієї чи різних спеціальностей.

Контроль знань і сама система повинні задовольняти принципи систематичності, всебічності, індивідуалізації, гласності, диференційованості та об'єктивності.

Контроль знань студентів має 3 основні функції:

1) Якість знань і встановлення обсягу умінь та навичок студентів; оцінювання студентів під час контролю їх знань є формою зворотного зв'язку.

2) Організація навчального процесу та оцінювання якості роботи викладача. Хоча деякі фахівці вважають, що існуючий контроль, коли сам себе оцінюєш - не доцільний. Ще К.Д. Ушинський говорив, що даний метод: «зручний для самого викладача». До того ж, контроль знань, отримані оцінки відбивають якість роботи не лише даного викладача, але певною мірою всієї кафедри і навіть навчального закладу в цілому. В усякому разі для визначення якості навчальної роботи ВНЗ, факультету чи кафедри аналізують оцінки, одержані під час екзаменаційно-залікової сесії.

3) Стимулювання у студентів навчальної діяльності. Виховне значення контролю знань у тому, що оцінка – це не лише заохочення, а й «показник» рейтингу студента. І вона повинна бути головним мірилом для студента. В статусі першого університету, вкладеному М.В. Ломоносовим, було записано: «В університеті той студент більш шанований, який більше навчився».

Для того, щоб контроль знань міг виконувати вказані функції, оцінка (яку викладач виставляє) повинна задовольняти ряд вимог:

а) бути об'єктивною (тобто незалежною від уподобань і ставлення викладача до студента);

б) бути точною (тобто відображати реальні знання студентів);

в) оцінювання знань студентів (оцінки) мають бути порівнювальними, тобто повинні дотримуватись принципу єдності вимог у різних екзаменаторів, на різних факультетах і в різних ВНЗ. Якщо керуватися існуючими на кафедрах критеріями оцінювання знань студентів, а вони в основному збігаються, то остання вимога цілком досяжна.

Різний підхід і різний ступінь вимогливості до оцінювання знань студентів не обов'язково є виявом недобросовісності викладачів і багато в чому зумовлені суб'єктивними факторами. Але небезпідставною є думка, що об'єктивніше оцінює знання студентів той викладач, який сам глибоко знає свою дисципліну і може повністю розкрити її суть, якісно проводить заняття. І навпаки, певний лібералізм виявляють ті викладачі, котрі відчувають недоліки у власній роботі, тобто не в повній мірі (обсязі) знають матеріал дисципліни.

Не завжди, зрозумілі оцінки екзаменованим, до певної міри це природно, оскільки студент себе оцінює часто вище ніж того він заслуговує (завищена самооцінка), і залишається незадоволений оцінкою викладача тобто кількістю виставлених балів, (за винятком тих випадків, коли оцінювання знань завищено). Нерідко на оцінку впливає ставлення студента до навчання, інколи своє суб'єктивне ставлення викладача до студента, і навіть ставлення студента до викладача.

Перешкодою, що суттєво впливає для використання кількісних методів у педагогіці є недостатня придатність оцінок (кількість балів) для математичної і статистичної обробки. Педагог, вислухавши на екзамені відповідь студента, оцінює якість його відповіді і цю якість він виражає у заліковій книжці одним із відповідних балів – «незадовільно», «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно». Ці оцінки є переважно якісними, а числа – еквіваленти якісних оцінок – приписуються доволі суб'єктивно.

По суті серйозним недоліком традиційного контролю знань у формі усного екзамену є непорівнюваність кількості балів отриманих студентами різних факультетів і різних груп, одного й того ж закладу, з одного і того ж предмета, а звідси – принципова неможливість коректно встановити, на якому факультеті процес навчання поставлений краще? Навіть в одного викладача у різних групах оцінка може помітно відрізнятись, оскільки іноді оцінюється не стільки самі знання, як відносний рейтинг студентів у групі.

У міру того, як вдається визначити знання студентів і найбільш знаючому з них дати порівняно більше балів, на які можна розробити сукупність студентів, починає зростати; відповідно зростає й ефективність використання математичного апарату, пов'язана з дисперсією оцінок.

Умовою підвищення якості навчального процесу в першу чергу, є професійний підхід кожного викладача до матеріалу викладання дисципліни який він викладає, проведення викладачем наукових досліджень згідно матеріалу дисципліни.

Дослідження науки згідно викладання матеріалу дисципліни відіграють важливу роль у підготовці висококваліфікованих спеціалістів в процесі подання матеріалу викладачем (лектором) в першу чергу на лекційних заняттях, та закріплення матеріалу на практичних заняттях.

Цілісна система наукових досліджень в процесі проведення практичних занять, повинна передбачати включення елементів наукового пошуку в навчальних заняттях.

Основне завдання викладача кафедри, полягає навчити не тільки в здобутті студентами необхідних знань у відповідній галузі і вміння проводити типові розрахунки, але й у тому, щоб навчити майбутніх фахівців творчо мислити.

Отже, вдосконалення та впровадження нових методів контролю знань і умінь студентів забезпечує більшу об'єктивність оцінювання і є вагомим чинником у стимулюванні та заохоченні студентів до навчання.

Список використаних джерел

1. Положення про організацію навчального процесу у вузах: [Затверджене наказом Міністерства освіти України №161 від 2 червня 1993р.]

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Титаренко В. П.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. Дана стаття присвячена формуванню культури безпеки педагогічної діяльності майбутніх фахівців технологічної освіти у вищих навчальних закладах. У статті обґрунтовано зміст формування культури безпеки майбутніх учителів технологічної освіти, загальні складові змісту освіти для розвитку особистості, розглянуто стратегію розвитку в Україні, як один із головних принципів співпраці всіх верст суспільства. Результати дослідження можуть бути корисні для викладачів, які навчають майбутніх фахівців технологічної освіти, а також для керівників вищих навчальних закладів, які займаються формуванням культури безпеки у освітньому середовищі.

Ключові слова: культура безпеки, стратегія сталого розвитку, небезпека, виробничий травматизм.

Безпека є одним з показників розвитку та стабільного функціонування соціальних, економічних, технічних, екологічних та інших систем. На сучасному рівні розвитку виробничих і соціальних технологій недостатньо лише чіткого дотримання та виконання правил техніки безпеки, потрібні безпечна реалізація будь-якого виду діяльності, розуміння цілей і наслідків власних дій для суспільства та навколишнього середовища [3].